

Den Sociale Kapitalfond Analyse
Virksomheder, der tager et særligt
socialt ansvar, ligger fortrinsvis i
Nord- og Midtjylland

Januar 2017

Baggrund

Den gennemsnitlige andel af alle personer i beskæftigelse, der er ansat i støttet beskæftigelse, er steget fra godt 1 pct. i 1998 til omkring 3,5 pct. i 2013.¹ Det er særligt små virksomheder med færre end 50 ansatte, der vælger at ansætte personer i støttet beskæftigelse. Støttet beskæftigelse omfatter i denne henseende ansættelse i fx løntilskud, fleksjob, skånejob og revalidering. Omvendt indgår personer ansat på fx almindelige vilkår, men som der i praksis tages hensyn til, og virksomhedspraktik ikke.²

Ansættelse af personer i støttet beskæftigelse anvendes i dette notat som indikator for virksomheders evne og lyst til at inkludere personer med særlige behov. Størstedelen af personer – omkring to tredjedele - ansat i støttet beskæftigelse i 2013 var ansat i fleksjob, mens knap hver femte var ansat i løntilskud.³

I 2013 havde godt 35 pct. af alle små og mellemstore virksomheder (SMVer), altså private virksomheder med 10-249 ansatte, mindst en ansat i støttet beskæftigelse.⁴ Dette relativt snævre fokus indebærer, at det også er et relativt konservativt skøn for andelen af virksomheder, der tager et socialt ansvar i form af ansættelse af udsatte personer.

Blandt disse virksomheder er der nogle, der tager et særligt socialt ansvar, ved at have relativt mange udsatte borgere tilknyttet via tilskudsordningerne.

Særligt sociale virksomheder defineres i dette notat som værende private virksomheder med 10-249 ansatte, hvor antallet af ansatte i støttet beskæftigelse er på mindst fem eller udgør mindst 10 pct. af de ansatte i virksomheden.⁵ Ved udgangen af 2014 var ca. hver tiende SMVer ved denne definition særligt social, hvilket svarede til ca. 1.700 virksomheder.⁶

Kommuner med relativt mange særligt sociale virksomheder

Der er en klar tendens til, at der er relativt flest særligt sociale virksomheder i kommuner i Jylland, og særligt i Nord- og Midtjylland samt på Fyn, jf. *Figur 1*. Derimod er det de færreste sjællandske kommuner, der har relativt høje andele af særligt sociale SMVer.

---

¹ Jf. Jakobsen et al (2015): Virksomheders sociale engagement. SFI.

² SFIs nyeste spørgeskemaundersøgelse om virksomheders sociale engagement viser bl.a., at omkring halvdelen af de virksomheder, der har haft langvarigt sygemeldte medarbejdere, har fastholdt mindst én af disse medarbejdere på almindelige vilkår, men i praksis med skånehensyn. Jf. Jakobsen et al (2015): Virksomheders sociale engagement. SFI.

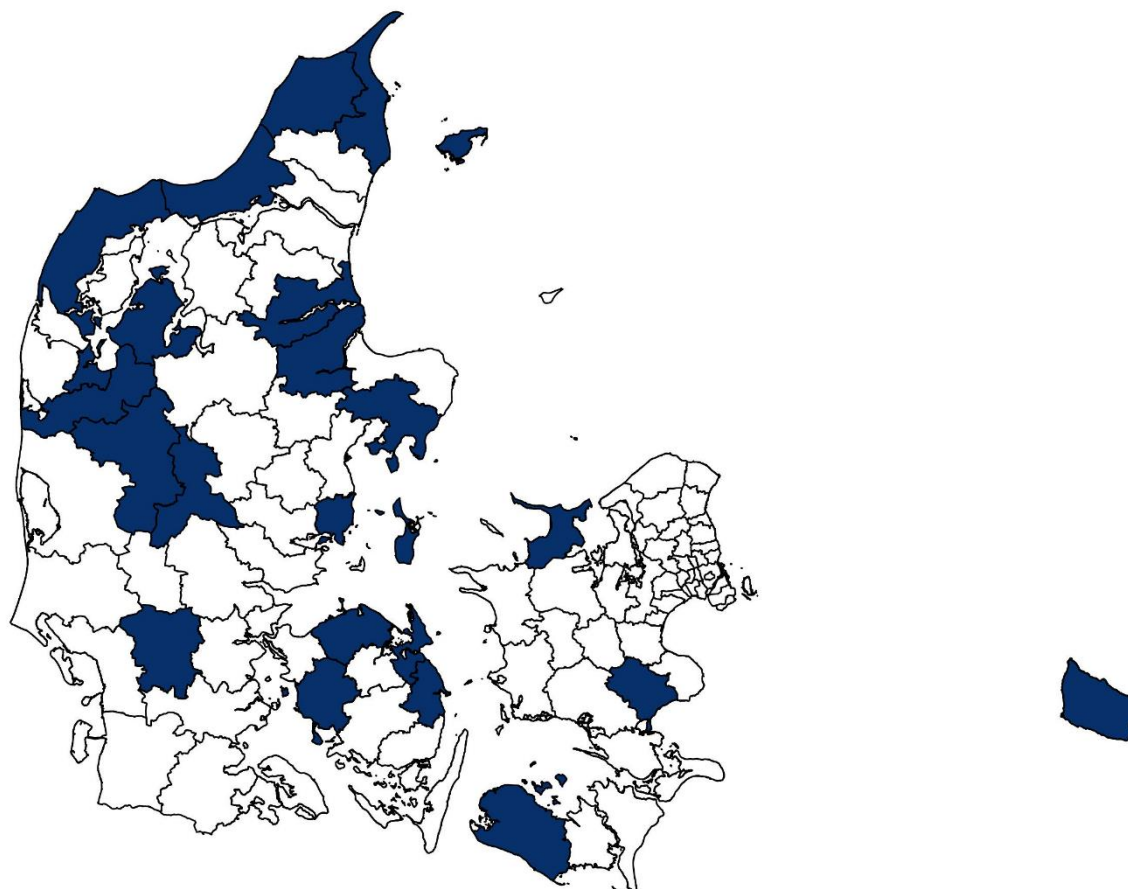
³ Jf. Jakobsen et al (2015): Virksomheders sociale engagement. SFI.

⁴ Egen beregning tilsvarende Jakobsen et al (2015), men hvor virksomheder opdeles efter cvr-nummer og ikke arbejdsstedsnummer. Kilden er Registerbaseret Arbejdsstyrkestatistik (RAS) og baserer sig på den primære beskæftigelsesstatus i november 2014.

⁵ Kriteriet med mindst 5 medarbejdere i støttet beskæftigelse er tilføjet for at imødegå, at andelen af medarbejdere i støttet beskæftigelse er faldende i takt med virksomhedsstørrelsen. Desuden skal virksomheden være at finde i regnskabsstatistikken.

⁶ Jf. Jakobsen (2016): Portræt af de særligt sociale virksomheder i Danmark.

Figur 1 – Kommuner med højeste andele af særligt sociale SMVer, 2014

Note: SMVer er defineret som virksomheder med 10-249 ansatte. Kommunerne er opdelt i kvartiler.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks registerdata.

I fire kommuner var minimum hver femte SMVer særligt social i 2014, jf. Tabel 1. Disse kommuner var Jammerbugt, Odder, Lolland og Hjørring. Lolland Kommune var i øvrigt den eneste kommune uden for Jylland, blandt de 10 højst placerede mht. andel af særligt sociale SMVer.

Tabel 1 - Kommuner med de 10 højeste andele af særligt sociale SMVer, 2014

	Andel
Jammerbugt	24,1
Odder	23,6
Lolland	21,5
Hjørring	20,2
Thisted	17,4
Vejen	17,3
Ikast-Brande	16,6
Struer	16,4
Mariagerfjord	16,3
Randers	16,1

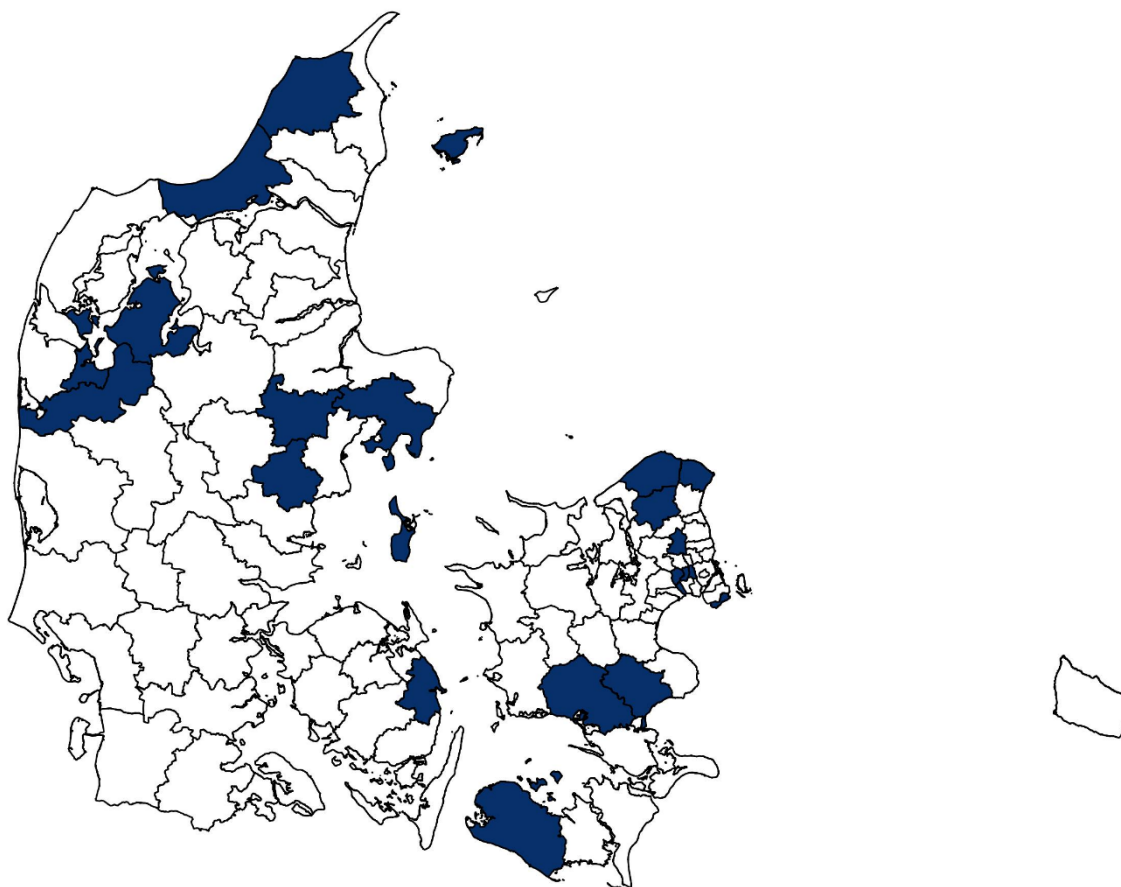
Note: SMVere er defineret som virksomheder med 10-249 ansatte. Ø-kommuner er ikke medtaget.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks registerdata.

Forskellene på tværs af kommuner mht. andelen af særligt sociale SMVer skyldes til dels, at sammensætningen af borgere og SMVer er forskellig på tværs af kommunerne. Fx er der en negativ sammenhæng mellem andelen af særligt sociale SMVer med mindre 49 ansatte og andelen af SMVer, der er tilknyttet bygge- og anlægsbranchen.⁷ Med andre ord er der en tendens til, at kommuner med relativt mange små og mellemstore virksomheder inden for byggeri og anlæg også har en lavere samlet andel af SMVer, der er særligt sociale ansvarlige.

Hvis der tages højde for kommunale forskelle i sammensætning af SMVere, antal borgere, uddannelsessammensætning mv., er der stadig en del kommuner beliggende i Nord- og Midtjylland, der har relativt mange særligt sociale SMVer, jf. Figur 2.

Der er dog samtidig en del sjællandske kommuner, der klarer sig relativt godt, når der tages højde for kommunale forskelle i borger- og erhvervsammensætningen. Deres lavere andel af særligt sociale SMVer kan derved til dels forklares ved sammensætningen i disse kommuner. Det samme kan siges om omegnskommuner for både Aarhus og København. Til gengæld kan den umiddelbare oprindelige placering for en række kommuner fra Midt- og Sydjylland samt Fyn til dels forklares ved, at sammensætningen af fx kommunens SMVer er særlig fordelagtigt i forhold til at opnå en relativ høj andel af særligt sociale virksomheder.

Figur 2 – Kommuner med højest forskel mellem forventet og faktiske andel af særligt sociale SMVer, 2014 (pct. point)

⁷ Se bilag for samlet opgørelse.

Note: SMVer er defineret som virksomheder med 10-249 ansatte. Kommunerne er opdelt i kvartiler. Se bilag for kontrolvariable inkluderet.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks registerdata.

Tre af de fire kommuner, der havde en andel på mindst 20 pct. særligt sociale SMVer, har således en markant højere andel af særligt sociale virksomheder i forhold til det forventede niveau, jf. Tabel 2. Dermed er Jammerbugt, Odder og Hjørring kommuners relativt høje andel af særligt sociale virksomheder ikke alene et udtryk for en fordelagtig sammensætning af bl.a. SMVer, men også at netop disse kommune faktisk har flere af disse virksomheder, end der umiddelbart kunne forventes.

En række sjællandske kommuner klarer sig også relativt bedre, når der tages højde for befolknings- og virksomhedssammensætningen i den enkelte kommune. Således har kommuner som Rødovre, Helsingør og Glostrup 5-7 pct. point flere særligt sociale virksomheder end forventet.

Tabel 2 - Kommuner med de 10 højeste forskelle mellem forventet og faktiske andel af særligt sociale SMVere, 2014 (pct. point)

	Forskel i andel (pct. point)	Oprindelig placering
Odder	11,4	2
Jammerbugt	9,3	1
Hjørring	8,0	4
Rødovre	6,6	72
Dragør	6,6	41
Hillerød	6,1	47
Favrskov	5,9	30
Lolland	5,8	3
Helsingør	5,0	49
Glostrup	4,9	66

Note: SMVere er defineret som virksomheder med 10-249 ansatte. Kommunerne er opdelt i kvartiler.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks registerdata.

Bilag

Tabel 3 - Estimationsresultater for sammenhæng mellem kommunal andel af særligt sociale SMV'er og kommunale karakteristika, 2014

Andel små virksomheder	0.136 (0.158)
Andel SMV'ere i branche:	
Industri	-0.00251** (0.00115)
Handel	-0.00492*** (0.00143)
Hotel og restauration	-0.00571*** (0.00152)
Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service	0.000783 (0.0132)
Bygge og anlæg	-0.00638*** (0.00137)
Befolkningsantal (25-64 årige)	-1.01e-07 (9.19e-08)
Beskæftigelsesrate	-0.106 (0.430)
Andel på førtidspension	0.145 (0.772)
Andel ufaglærte	0.296 (0.394)
Andel med videregående udd.	-0.139 (0.139)
Befolkningstæthed	-7.21e-06** (3.14e-06)
Antal personer med ikke-vestlig baggrund pr. 1.000 indbyggere	-0.000149*** (5.57e-05)
Klassifikation af kommune (reference= bykommune)	
Mellemkommune	0.00917 (0.0161)
Landkommune	0.00987 (0.0230)
Yderkommune	-0.0236 (0.0254)
Konstant	0.414 (0.498)
Observationer	98
R-squared	0.655

Note: *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1. Klassifikation af kommuner er baseret Dansk Jordbrugsforsknings klassifikation fra 2006. SMV'ere er defineret som virksomheder med 10-249 ansatte.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks registerdata.